

ลักษณะและโครงสร้างของคำปรากฏร่วมภาษาญี่ปุ่น

CHARACTERISTIC AND STRUCTURE OF JAPANESE COLLOCATION

วิษณุ หาญศึก

Witsanu Hansuk

สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่นธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ นนทบุรี ประเทศไทย

Business Japanese Program, Faculty of Liberal Arts, Panyapiwat Institute of Management, Nontaburi, Thailand

Email: witsanuhan@pim.ac.th

Received: 2020-07-14

Revised: 2020-08-19

Accepted: 2020-10-22

บทคัดย่อ

บทความวิชาการชิ้นนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับคำปรากฏร่วมภาษาญี่ปุ่นในด้านความหมาย โครงสร้างและคลังข้อมูลภาษาเพื่อการวิจัยคำปรากฏร่วม ซึ่งคำปรากฏร่วมภาษาญี่ปุ่นเกิดจากคำ 2 คำขึ้นไปประกอบกันและปรากฏร่วมกันเสมอ โครงสร้างคำปรากฏร่วมภาษาญี่ปุ่นนั้นมี 8 ประเภท คือ 1) คำนาม + คำกริยา 2) คำนาม + คำคุณศัพท์ 3) คำคุณศัพท์ (ส่วนขยาย) + คำนาม 4) คำกริยา / คำกริยาวลี (ส่วนขยาย) + คำนาม 5) คำนาม (ส่วนขยาย) + คำนาม 6) คำวิเศษณ์ (ส่วนขยาย) + คำกริยา 7) คำคุณศัพท์ (ส่วนขยาย) + คำกริยา และ 8) คำวิเศษณ์ (ส่วนขยาย) + คำคุณศัพท์ ในการศึกษาวิจัยคำปรากฏร่วมภาษาญี่ปุ่นนั้น พบว่าโดยมากผู้วิจัยใช้คลังข้อมูลภาษา (Corpus) เป็นแหล่งอ้างอิงความถูกต้องของการใช้ภาษาจากกลุ่มตัวอย่างและนำผลที่ได้มาประยุกต์กับการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น แต่เนื่องจากคลังข้อมูลภาษาของภาษาญี่ปุ่นมีหลากหลายประเภท ผู้ที่ต้องการใช้เพื่ออ้างอิงจำเป็นต้องศึกษาถึงความแตกต่างรวมถึงข้อจำกัดของคลังภาษาในแต่ละแหล่ง ให้ชัดเจน และจำเป็นต้องศึกษาลักษณะของคำและโครงสร้างของคำปรากฏร่วม เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการศึกษาคำปรากฏร่วม

คำสำคัญ: คำปรากฏร่วมภาษาญี่ปุ่น คลังข้อมูลภาษา การเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น

ABSTRACT

This academic article focuses on studying Japanese collocation in connection with meaning, structure, and corpus for Japanese collocation research. Japanese collocation refers to a group of 2 or more words that always happen together. There are 8 types of Japanese collocation words: 1) noun + verb 2) noun + adjective 3) adjective (compliment) + noun 4) verb / verb (compliment) + word Noun 5) noun (compliment) + noun 6) adverb (compliment) + verb 7) adjective (compliment) + verb and 8) adverb (compliment) + adjective. In the study of Japanese collocation, researchers commonly use corpus as a reference source for the correctness of language usage from a representative sample and apply the result to Japanese education. However, there are many kinds of Japanese corpora. Researchers have to learn the difference between each clearly. Moreover, to lighten the problems of Japanese collocation study, it needs to check parts of speech and structure of Japanese collocation rightly

Keywords: Japanese collocation, corpus, Japanese education

บทนำ

การเรียนรู้คำปรากฏรวม (Collocations) ของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น ถือเป็นสิ่งสำคัญอีกสิ่งหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเลือกให้คำที่ถูกต้องในการสื่อสาร ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นโดยเฉพาะระดับต้น จะมีการใช้ภาษาญี่ปุ่นที่ผิดอันเนื่องมาจากอิทธิพลของภาษาแม่ (Miyoshi, 2007) ตัวอย่างเช่น “กิน” ในภาษาไทยเป็นคำกริยาที่มีความหมายถึง เคี้ยว, เคี้ยวกลืน รวมถึงดื่ม เช่น กินน้ำ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) แต่สำหรับภาษาญี่ปุ่นคำกริยา “กิน” ไม่สามารถใช้ได้เหมือนภาษาไทย เช่น “กินยา” จะใช้ว่า 薬を飲む ไม่ใช่ 薬を食べる หรือคำว่า “เหงื่อออก” ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นแปลคำเป็นภาษาญี่ปุ่น คือ 汗が出る ซึ่งเป็นลักษณะการแปลตรงตัวจากภาษาไทย ซึ่งการใช้ที่ถูกต้อง คือ 汗をかく จากตัวอย่าง

เหล่านี้แสดงให้เห็นว่า การเรียนรู้คำปรากฏรวมในภาษาญี่ปุ่น เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญต่อผู้เรียนมาก เนื่องจากว่า คำปรากฏรวมถือเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งเสริมผู้เรียนให้สามารถเขียนและพูดได้อย่างถูกต้อง เป็นธรรมชาติเหมือนการใช้ของเจ้าของภาษา ตัวอย่างคำปรากฏรวมที่อยู่ในตำราเรียนนั้นยังปรากฏให้ผู้เรียนได้รู้มากเท่าไร ก็จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนมากขึ้นด้วย

บทความวิชาการนี้ เป็นการให้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับคำปรากฏรวม ลักษณะเฉพาะประเภท และโปรแกรมหรือแหล่งสืบค้นคำปรากฏรวมแบบออนไลน์ โดยแบ่งหัวข้อเป็นนิยามและประเภทของคำปรากฏรวม การแบ่งประเภทตามลักษณะคำปรากฏรวมภาษาญี่ปุ่น งานวิจัย

ที่เกี่ยวข้องกับคำปรากฏรวมที่ใช้ข้อมูลจากคลังข้อมูลภาษา และประโยชน์จากการใช้คลังข้อมูลภาษาสำหรับการวิจัยคำปรากฏรวมภาษาญี่ปุ่น

กรอบการวิเคราะห์

หลังจากรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำปรากฏรวมภาษาญี่ปุ่นแล้ว บทความนี้ จะกล่าวถึงรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับคำปรากฏรวมภาษาญี่ปุ่นโดยแบ่งเป็น 3 หัวข้อ คือ ความหมายของคำปรากฏรวม โครงสร้างของคำปรากฏรวม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำปรากฏรวม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. นิยามและประเภทของคำปรากฏรวม

Kunihiro (1985) อธิบายถึงลักษณะที่แตกต่างกันระหว่างคำปรากฏรวม (連語) และการเชื่อมคำ (語連結) ไว้ว่า ลักษณะทางภาษา 2 ชนิดนี้แตกต่างไปตามระดับของการคงอยู่ของคำที่มาประกอบและความหมาย คำปรากฏรวม (連語) นั้นคือคำ 2 คำขึ้นไปที่มาประกอบกันเป็นคำใช้กันโดยทั่วไป ความหมายโดยรวมของคำลักษณะนี้สามารถพิจารณาได้จากความหมายของคำที่มาประกอบแต่ละตัว เช่น 辞書を引く (เปิดพจนานุกรม)、眼鏡をかける (สวมแว่น)、年をとる (อายุมากขึ้น)、フルートを吹く (เป่าฟลูต) หรือ 帽子をかぶる (ใส่หมวก) แต่การเชื่อมคำจะเป็นการประกอบขึ้นของคำที่แตกต่างกัน 2 คำขึ้นไปโดยอาจต้องการขยายคำนาม หรือขยายคำกริยาให้เข้าใจมากขึ้น หรือคำกริยาที่มาประกอบเป็นคำกริยาที่มีความหมายอย่างใดอย่างหนึ่งเฉพาะ กล่าวคือ การเชื่อมคำ

(語連結) นี่เป็นการนำคำ 2 คำมาประกอบกันอย่างอิสระขึ้นอยู่กับผู้ใช้ภาษานั้นเองเช่น 冷たい水 (น้ำเย็น)、本を読む (อ่านหนังสือ)、弟の家 (บ้านของน้องชาย) และ 楽しく遊ぶ (เล่นอย่างสนุกสนาน) นอกจากนี้ มีคำปรากฏรวมที่เป็นสำนวน (慣用句) คือคำ 2 คำขึ้นไปที่มาประกอบกันและคงอยู่แบบนั้น โดยความหมายโดยรวมจะไม่ได้มาจากความหมายของคำที่ประกอบขึ้น ผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นจำเป็นต้องจำเป็นกลุ่มคำแยกโดยจากกันไม่ได้เพราะความหมายจะแตกต่างไปจากรูปของกลุ่มคำโดยสิ้นเชิง เช่น 念を押す (ย้ำเตือน)、顔を立てる (รักษาภาพลักษณ์) และ 襟を正す (ตั้งใจ) เป็นต้น นอกจากนี้ Kunihiro (1985) ยังได้แบ่งประเภทของคำปรากฏรวมออกเป็น **คำปรากฏรวมแบบยืดหยุ่น** (ゆるい連語) และ **คำปรากฏรวมแบบคงที่** (固い連語) โดยแต่ละชนิดมีลักษณะที่แตกต่างกันคือ คำปรากฏรวมแบบหลวมจะมีคำที่มาประกอบคำใดคำหนึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงหรือใช้แทนกันได้ เช่น 愚痴をこぼす [言う] (พูดบ่น)、電話をかける [する・入れる] (โทรศัพท์)、罪を着せ [かぶせる] (ปรักปรำ)、床をとる [敷く・のべる] (ปูฟูกเตรียมนอน)、床を上げる [たたむ・しまう] (เก็บที่นอน) หรือ 損害をこうむる [受ける・出す] (ได้รับความเสียหาย) เป็นต้น ซึ่งตัวอย่างที่ยกมา ผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นสามารถนำคำกริยาในวงเล็บแทนคำกริยาที่มีอยู่เดิมในคำปรากฏรวมนั้นได้โดยไม่ผิดความหมาย ส่วนคำปรากฏรวมแบบแน่นนั้นเป็นคำที่ใช้แสดงความหมายจะเป็นคำที่ประกอบขึ้นมาอยู่ด้วยกันเสมอ เช่น 碁を打つ (เล่นโกะ)、将棋をさす (เล่นหมากรุกญี่ปุ่น)、傘をさす

(กางร่ม)、我を張る (หัวรั้น) หรือ 我を折る (หัวอ่อน) เป็นต้น

Kindaichi (2006) ได้กล่าวถึงคำว่า コロケーション (collocation) ว่า เป็นคำที่ยังไม่คุ้นชินเท่าไรในประเทศญี่ปุ่น แต่เมื่อแปลคำว่า collocation เป็นภาษาญี่ปุ่นแล้วสามารถแปลได้ 3 คำ คือคำว่า 連句 (กลุ่มคำต่อเนื่อง)、連語 (คำปรากฏรวม) และ 縁語 (คำในบทกวีหรือประโยคที่เกี่ยวข้องกันในด้านของ ความหมาย และเนื้อหา) แต่อาจยังไม่เข้าใจความหมายว่า คือสิ่งใด แต่ถ้ากล่าวถึง ความหมายโดยสรุปของคำเหล่านี้ก็คือคำที่เชื่อมต่อกันนั่นเอง เช่น 頭が切れる คำนี้ไม่ได้หมายถึงศีรษะได้รับบาดเจ็บจนเลือดออก แต่หมายถึงสติปัญญาดีฉลาด หรือ 味を占める ไม่ได้หมายถึงครอบครองรสชาติ แต่หมายถึงได้เคยลิ้มรสและอยากทำอีก เป็นต้น ทั้ง 頭กับ切れる และ 味กับ占める ทุกคำที่ยกมาเป็นคำที่เข้าใจได้ง่ายแต่เมื่อแต่ละคำมาเชื่อมต่อกัน กลายเป็นคำใหม่ที่ทำให้ความหมายที่ต่างออกไปอีกซึ่งอาจจะทำให้เกิดการตีความหรือคาดเดาความหมายผิดได้ เช่น 腹が立つ เมื่อลองถามผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยว่าแปลว่าอะไรแล้ว คำตอบที่มากที่สุดคือ ตั้งครรภ์ เพราะท้องขยายใหญ่ขึ้นจึงคิดว่าลักษณะที่ขยายออกของท้องมีความหมายตรงกับคำกริยา 立つ

Kunihito (2007) ได้อธิบายค่านิยามลักษณะคำ 3 ประเภท คือ การเชื่อมคำ คำปรากฏรวม และสำนวนไว้ตามด้านล่างนี้ 1) การเชื่อมคำ (語連結) คือ การประกอบขึ้นมาระหว่างคำกับคำ ซึ่งความหมายของคำแต่ละตัวที่มาประกอบสามารถทำความเข้าใจได้ เช่น 花が咲く (ดอกไม้บาน)、花を買う

(ซื้อดอกไม้) และ 赤い花 (ดอกไม้สีแดง) เป็นต้น 2) คำปรากฏรวม (連語) คือ การประกอบขึ้นมาระหว่างคำกับคำ โดยคำแต่ละตัวที่มาประกอบมักจะอยู่ด้วยกันเสมอ ถ้าคำใดคำหนึ่งที่มาประกอบเปลี่ยน ความหมายก็จะเปลี่ยน นอกจากนี้ ความหมายของคำแต่ละตัวสามารถเข้าใจได้ และมีความหมายอื่นแฝงอยู่ เช่น 風邪を引く (เป็นหวัด)、恥をかく (นึกละอาย)、碁を打つ (เล่นโกะ)、将棋を指す (เล่นหมากลูกญี่ปุ่น)、傘を差す (กางร่ม) และ 花を持たせる (ยินยอม) เป็นต้น และ 3) สำนวน (慣用句) คือ การประกอบขึ้นมาระหว่างคำกับคำโดยคาดเดาความหมายโดยรวมจากคำแต่ละคำที่มาประกอบได้ยาก และมีความหมายอื่นแฝงอยู่ เช่น 念を押す (ย้ำเตือน) และ 駄目を押す (ย้ำให้แน่ใจ) เป็นต้น

Ryuu (2017) ได้อธิบายถึงลักษณะของคำปรากฏรวมไว้โดยแบ่งเป็น 3 ประเภท เช่นกัน คือ 1) คำปรากฏรวมตัวอย่างเช่น คำว่า リンゴを食べる (กินแอปเปิล) มีลักษณะการรวมกันของคำที่เกิดขึ้นอย่างอิสระขึ้นอยู่กับความหมายของแต่ละคำ ลักษณะคำปรากฏรวมนี้เรียกว่า คำประสมอิสระ (自由結合) 2) คำปรากฏรวมอย่างเช่น คำว่า 電話をかける (โทรศัพท์) คำปรากฏรวมลักษณะนี้มีขอบเขตอยู่ในคำศัพท์ที่เลือกใช้ ความหมายโดยรวมของกลุ่มคำเป็นความหมายที่เข้าใจง่ายจากคำแต่ละคำ ลักษณะคำปรากฏรวมนี้เรียกว่า คำเชื่อมต่อกันแบบมีข้อจำกัด (制限結合) 3) คำปรากฏรวมอย่างเช่น คำว่า 道草を食う (เถลไถล) เป็นคำปรากฏรวมที่ความหมายในวลีไม่สามารถดึงความหมายของคำแต่ละคำในวลีนั้นออกมาได้

คำปรากฏร่วมลักษณะนี้เรียกว่า **คำเชื่อมต่อกันแบบตายตัว** (固定結合)

จากการอธิบายเกี่ยวกับคำปรากฏร่วมข้างต้น พบว่าลักษณะของคำปรากฏร่วมอยู่ 3 ประเภท ประเภทแรก คือ คำปรากฏร่วมที่มีลักษณะการใช้แบบกว้าง ๆ โดยผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นสามารถเลือกคำที่มาประกอบได้อย่างอิสระ ไร้กฎเกณฑ์ กล่าวคือ เป็นคำปรากฏร่วมที่เกิดจากการเชื่อมธรรมดา ส่วนประเภทที่ 2 จะเป็นคำปรากฏร่วมที่ผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นจำเป็นต้องจำเป็นกลุ่มคำ แต่ความหมายโดยรวมของกลุ่มคำนี้ผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นจะคาดเดาได้จากคำใดคำหนึ่งที่มาประกอบ และประเภทที่ 3 เป็นคำปรากฏร่วมที่เป็นสำนวน ผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นจำเป็นต้องจำเป็นกลุ่มคำเหมือนกันกับคำปรากฏร่วมประเภทที่ 2 แต่ความหมายของคำปรากฏร่วม

ประเภทนี้จะมีความหมายที่แตกต่างไปจากรูปของกลุ่มคำที่ปรากฏ ซึ่งนอกจากการจำที่ต้องจำเป็นกลุ่มคำแล้ว ผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นต้องจำความหมายเฉพาะของคำปรากฏร่วมลักษณะนี้ด้วย นอกจากนี้ จากคำอธิบายของ Kunihiro (1985) ที่ได้แบ่งประเภทของคำปรากฏร่วมออกเป็นคำปรากฏร่วมแบบหลวมและคำปรากฏร่วมแบบแน่นนั้น ลักษณะคำปรากฏร่วมแบบหลวมจะเหมือนกับประเภทที่ 1 และ ประเภทที่ 2 ซึ่งก็คือคำประเภท 語連結、自由結合、連語 และ 制限結合 ส่วนคำปรากฏร่วมแบบแน่นจะเหมือนกับประเภทที่ 3 คือ 慣用句และ固定結合

จากข้อมูลที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจะเห็นได้ว่า ความหมายของคำปรากฏร่วมนั้นมีความแตกต่างกันไป ผู้วิจัยจึงขอสรุปลักษณะร่วมของความหมายของคำปรากฏร่วมตามตารางนี้

ตารางที่ 1 ตารางสรุปความหมายของคำปรากฏร่วมในภาษาญี่ปุ่น

	語連結／自由結合	กลุ่มคำจะเป็นการประกอบขึ้นของคำที่แตกต่างกันโดยเกิดขึ้นอย่างอิสระ เช่น 冷たい水 (น้ำเย็น)、弟の家 (บ้านน้องชาย) และ 楽しく遊ぶ (เล่นอย่างสนุกสนาน)
コロケーション	連語／制限結合	กลุ่มคำที่มี 2 คำขึ้นไปที่มาประกอบกันซึ่งเป็นคำที่กำหนดขึ้นในลักษณะที่ใช้กันโดยทั่วไป ทำให้ความหมายโดยรวมของคำลักษณะนี้ต้องพิจารณาจากความหมายของแต่ละคำที่มาประกอบกันขึ้นมีขอบเขตการเลือกศัพท์ที่ใช้เช่น 辞書を引く (เปิดพจนานุกรม)、眼鏡をかける (สวมแว่น)、年をとる (อายุมากขึ้น)、フルートを吹く (เป่าฟลูต) และ 帽子をかぶる (ใส่หมวก)
	慣用句／固定結合	กลุ่มคำที่มี 2 คำขึ้นไปมาประกอบกันและคงอยู่แบบนั้นโดยความหมายโดยรวมมีความหมายอื่นไม่ได้มาจากความหมายของคำที่ประกอบขึ้นมีลักษณะเชิงเปรียบเทียบ เช่น 碁を打つ (เล่นโกะ)、念を押す (ย้ำเตือน)、顔を立てる (รักษาภาพลักษณ์) และ 襟を正す (ตั้งใจ)

ゆるい連語

固い連語

2. การแบ่งประเภทตามลักษณะคำ ปรากฏร่วมภาษาญี่ปุ่น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำปรากฏร่วมภาษาญี่ปุ่นนั้น พบงานวิจัยเพียงหนึ่งชิ้นที่ได้แบ่งโครงสร้างคำปรากฏร่วมภาษาญี่ปุ่นไว้อย่างชัดเจน คือ งานวิจัยของแอนโทนี (Anthony E Backhouse , 2006) ซึ่งได้ทำการศึกษาถึงความสำคัญของคำปรากฏร่วม

ในฐานะที่เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนคำศัพท์ ในการศึกษานี้ได้อธิบายความหมายของคำปรากฏร่วมว่าเป็นกลุ่มคำที่มากกว่า 2 คำขึ้นไปที่ถูกใช้ร่วมกันเป็นประจำ นอกจากนี้ยังได้อธิบายถึงลักษณะของคำปรากฏร่วมในภาษาญี่ปุ่น โดยสามารถสรุปเป็นตารางตามรายละเอียดด้านล่างนี้

ตารางที่ 2 สรุปลักษณะคำปรากฏร่วมในภาษาญี่ปุ่น

โครงสร้างคำปรากฏร่วมในภาษาญี่ปุ่น	
โครงสร้างคำปรากฏร่วม	ตัวอย่างคำปรากฏร่วม
คำนาม + คำกริยา	雨がやむ (ฝนหยุดตก)、雪が積もる (หิมะกองทับถม)、本を読む (อ่านหนังสือ)、ピアノを弾く (เล่นเปียโน)、タバコを吸う (สูบบุหรี่)、鍵を開ける (ไขกุญแจ)、車に乗る (ขึ้นรถ)、電話に出る (รับโทรศัพท์)
คำนาม + คำคุณศัพท์	体が大きい (ตัวใหญ่)、足が長い (ขายาว)、日本語がぺらぺらだ (พูดภาษาญี่ปุ่นคล่อง)、機械に弱い (ใช้เครื่องจักรไม่เก่ง)、駅から近い (ใกล้สถานีรถไฟ)
คำคุณศัพท์ (ส่วนขยาย) + คำนาม	寒い日 (วันที่อากาศหนาว)、熱いお湯 (น้ำร้อน)、膨大な数 (จำนวนมาก)、抜本的な改革 (ปฏิรูปแบบถอนรากถอนโคน)

ตารางที่ 2 (ต่อ)

โครงสร้างคำปรากฏร่วมในภาษาญี่ปุ่น	
โครงสร้างคำปรากฏร่วม	ตัวอย่างคำปรากฏร่วม
คำกริยา / คำกริยาวลี (ส่วนขยาย) + คำนาม	湿った雪 (หิมะเฉอะแฉะ)、乾いた布 (ผ้าแห้ง)、変わった名前 (ชื่อแปลกๆ)、ぐずついた天気 (สภาพอากาศเลวร้าย)、ぱっちりした目 (ดวงตาสดใส)、緊迫した情勢 (สถานการณ์ตึงเครียด)
คำนาม (ส่วนขยาย) + คำนาม	バケットの柄 (หูหิ้วถังน้ำ)、なべの庭 (สวนไม้กระถาง)、廊下の突き当たり (สุดทางเดิน)、6月の中ごろ (ราว ๆ กลางเดือนมิถุนายน)
คำวิเศษณ์ (ส่วนขยาย) + คำกริยา	早く寝る (นอนเร็ว)、よく食べる (กินบ่อย)、大いに期待する (คาดหวังได้มาก)、じっくり考える (คิดรอบคอบ)、べらべら喋る (พูดไปเรื่อย, พูดมาก)
คำคุณศัพท์ (ส่วนขยาย) + คำกริยา	細かく削る (หั่นละเอียด)、きれいに洗う (ล้างให้สะอาด)、茶色に染める (ย้อมให้เป็นสีน้ำตาล)、粉々に割れる (แตกละเอียด)、カチカチに凍る (แช่เย็นจนแข็ง)
คำวิเศษณ์ (ส่วนขยาย) + คำคุณศัพท์	非常に難しい (ยากมาก)、すごく面白い (สนุกมาก)、めちやくちやにうまい (อร่อยมาก)、極めて重要だ (สำคัญมาก)、あんまりよくない (ไม่ดีเลย)

เมื่อพิจารณาจากตารางโครงสร้างของคำปรากฏร่วมภาษาญี่ปุ่นที่ แบ็คเฮาส์ (Backhouse, 2006) ได้แบ่งไว้ข้างต้นร่วมกับประเภทของคำปรากฏร่วมที่ระบุในตารางที่ 1 แล้วกล่าวได้ว่า คำปรากฏร่วมที่เป็นการเชื่อมคำหรือการประสมคำอิสระสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งใน

8 โครงสร้าง โดยพบอยู่ในการสื่อสารทั่วไปที่เกิดจากผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นขยายความให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายชัดเจนขึ้น ส่วนคำที่เป็นคำปรากฏร่วมหรือคำปรากฏร่วมจำกัดและคำปรากฏร่วมที่เป็นสำนวนหรือคำปรากฏร่วมคงที่นั้น อาจจะปรากฏอยู่ในโครงสร้าง คำนาม + คำกริยา เช่น

ピアノを弾く (เล่นเปียโน) หรือ 顔を立てる (รักษาภาพลักษณ์) คำนาม + คำคุณศัพท์ เช่น 口が重い (ไม่ค่อยพูดปากหนัก) หรือ 機械に弱い (ใช้เครื่องจักรไม่เก่ง) คำนาม (ส่วนขยาย) + คำนาม เช่น 火の車 (ถึงแตก) ซึ่งคำปรากฏรวม 2 ประเภท หลังนี้ เนื่องจากเป็นคำที่ปรากฏอยู่ด้วยกันเสมอและมีความหมายเฉพาะหรือต่างไปจากรูปที่ปรากฏ ผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นจำเป็นต้องใช้ในลักษณะเป็นกลุ่ม ก่อนคำเพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดในการสื่อสาร

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ คำปรากฏรวมที่ใช้ข้อมูลจากคลังข้อมูลภาษา

ในการศึกษาวิจัยทางด้านคำปรากฏรวมนั้น นอกจากพจนานุกรมที่เป็นเครื่องมือที่ใช้ตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษาแล้ว คลังข้อมูลภาษาก็เป็นอีกเครื่องมือหนึ่งที่ผู้ศึกษาวิจัยนิยมใช้ คลังข้อมูลภาษา (Corpus) เป็นแหล่งที่รวบรวมภาษาพูดหรือภาษาเขียนที่ใช้กันในชีวิตประจำวัน หรือสถานการณ์จริงตามสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือ บทความ (Hunston, 2002) หรือแม้แต่ข้อความจากสื่อออนไลน์ก็ถูกรวบรวมอยู่ในบางคลังข้อมูลภาษาด้วย สำหรับงานวิจัยคำปรากฏรวมภาษาญี่ปุ่นที่ใช้คลังข้อมูลภาษามาประยุกต์ใช้นั้น มีอยู่หลายประเภท เช่น งานวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความถี่ของคำปรากฏรวมที่กำหนดจากคลังข้อมูลภาษาหลาย ๆ แหล่ง งานวิจัยการใช้คำปรากฏรวมของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นโดยเทียบกับคลังข้อมูลภาษา หรืองานวิจัยที่ศึกษาถึงประโยชน์จากการใช้คลังข้อมูลภาษาในการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น

(Srdanovic Irena, 2013) ทำการศึกษา ทำการศึกษาคำปรากฏรวมที่มีโครงสร้าง คำคุณศัพท์ และคำนาม 「形容詞 + 名詞」

โดยดึงข้อมูลคำศัพท์จากคลังข้อมูลภาษาจำนวน 500 คำ จาก 「現代日本語書き言葉均衡コーパス」 (BCCWJ) และ 「超大規模ウェブコーパス」 (JpTenTen) คำคุณศัพท์ที่นำมาใช้ค้นหาคำนามที่เป็นคำปรากฏรวมคือคำว่า 高い กล่าวคือ ในการหาคำปรากฏรวมจะใส่คำว่า 高い ลงไปค้นหาและดูว่าคำนามที่ตามหลังคำว่า 高い ในคลังข้อมูลภาษานั้นมีคำใดบ้าง ผลการค้นหาคำปรากฏรวมโครงสร้าง 「形容詞 + 名詞」 จากคลังข้อมูลทั้ง 2 ซึ่งคำปรากฏรวมที่มีความถี่ลำดับต้นและกลาง จะปรากฏคำปรากฏรวมที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน แต่คำว่า 「伸び」、「比率」 และ 「経済」 มีความถี่ปรากฏอยู่ใน 100 ลำดับแรกของคลังข้อมูลภาษา BCCWJ ไม่ได้ปรากฏอยู่ในความถี่ 100 อันดับแรกของคลังข้อมูลภาษา JpTenTen ซึ่งอาจเป็นเพราะ Sub-Corpus ของคลังข้อมูลภาษา JpTenTen ไม่มีข้อมูลคำศัพท์ที่เป็นลักษณะจดหมายหรือเอกสารราชการที่เกี่ยวข้องกับทางเศรษฐกิจหรือคำสั่งประกาศจากคณะรัฐมนตรี ในทางกลับกัน คำว่า 「品質 (คุณภาพ)」、「クオリティー (คุณภาพ)」 และ 「奴 (คำที่ใช้เรียกแทนคนที่ต่ำกว่า)」 มีความถี่ปรากฏอยู่ใน 100 อันดับแรกของคลังข้อมูลภาษา JpTenTen แต่ไม่ปรากฏใน BCCWJ ซึ่งอาจเป็นเพราะ JpTenTen เกิดจากการรวบรวมคำศัพท์จากแหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์ ซึ่ง 「品質」 และ 「クオリティー」 เป็นศัพท์ที่ปรากฏอยู่ในเว็บไซต์จำพวก Online shopping จำนวนมาก ส่วน 「奴」 เป็นคำศัพท์ที่ปรากฏอยู่ในเว็บไซต์ที่ไม่เป็นทางการด้วย

สำหรับ Lee (2014) ได้วิจัยเกี่ยวกับคำปรากฏรวมในตำราเรียนภาษาญี่ปุ่น โดย

เปรียบเทียบระหว่างคำปรากฏร่วมในตำราเรียนภาษาญี่ปุ่นในประเทศจีนกับคลังคำศัพท์ของ 現代日本語書き言葉均衡 (BCCWJ) โดยใช้ตำราเรียนภาษาญี่ปุ่นที่ใช้ในประเทศจีนจำนวน 16 เล่ม เพื่อรวบรวมคำปรากฏร่วมที่มีโครงสร้าง 名詞+を+動詞 โดยตัดคำที่เป็นสำนวน 慣用句 ออก และตรวจสอบหน่วยคำโดยใช้โปรแกรม Mecab 0.994 และ UniDic 1.3.12 เมื่อกลุ่มตัวอย่างได้คำปรากฏร่วมตามโครงสร้างที่ต้องการแล้ว จึงนำมาเปรียบเทียบความถี่ระหว่างคลังคำศัพท์ BCCWJ กับ 日本語教科書コーパスJTC第一版 (JTC) ซึ่งเป็นคลังคำศัพท์ที่พัฒนาโดยศูนย์วิจัยญี่ปุ่นศึกษาแห่งปักกิ่ง 「北京日本学研センター」 โดยเปรียบเทียบจากคำปรากฏร่วม 50 อันดับแรกจากสองคลังข้อมูลภาษา

ผลการวิจัยข้างต้นพบว่า คำปรากฏร่วม 50 อันดับแรกของ BCCWJ และ JTC ที่ปรากฏในตำราเรียนและสอดคล้องกับการใช้ของเจ้าของภาษามีเพียง 8 ตัว ได้แก่ 「本を読む」、「ボタンを押す」、「電話をかける」、「酒を飲む」、「話を聞く」、「家を出る」、「写真をとる」 และ 「顔を見る」 ซึ่งในความเป็นจริงแล้วคำปรากฏร่วมในตำราเรียน 50 อันดับแรก ควรเป็นคำที่ใช้ในชีวิตประจำวันมากกว่านอกจากนี้ คำปรากฏร่วม 50 อันดับแรกใน BCCWJ มี 14 ตัวที่เป็นคำปรากฏร่วมที่เจ้าของภาษาใช้กันอย่างกว้างขวางแต่ไม่ปรากฏพบอยู่ใน 50 อันดับแรกได้แก่ 「影響を与える」、「役割を果たす」、「影響を受ける」、「影響を及ぼす」、「活動を行う」、「意見を聞く」、「時間を掛ける」、「

調査を行う」、「責任を負う」、「向上を図る」、「措置を取る」、「事業を行う」、「声を聞く」 และ 「絵を描く」 ส่วนคำอื่นๆ ได้แก่ 「ボタンをクリックする」、「活動を行う」、「事業を行う」、「方法を教える」、「充実を図る」、「笑みを浮かべる」 และ 「検討を受ける」 ไม่ปรากฏในตำราเรียน นอกจากนี้ ในงานวิจัยนี้ยังพบว่า มีจำนวนคำปรากฏร่วมที่ไม่ปรากฏความถี่ใน BCCWJ แต่ปรากฏความถี่ใน JTC คือ 「勝負を判定する」、「スライドを映す」、「支出を回す」、「抗議を引っ込める」、「漫画を眺める」、「雪を憎む」、「憎しみをもち込む」、「単語を忘れる」、「公園を知る」 และ 「果物を描く」

จากผลการสำรวจข้างต้น Lee (2014) กล่าวว่าอาจจะส่งผลกระทบต่อผู้เรียนในการพัฒนาภาษาญี่ปุ่น จึงควรส่งเสริมให้ผู้เรียนให้รู้จักการใช้คำปรากฏร่วมที่เจ้าของภาษาใช้บ่อย รวมถึงควรมีการปรับปรุงรายละเอียดในตำราเรียนเพื่อส่งเสริมการพัฒนาทางภาษาญี่ปุ่นแก่ผู้เรียน เช่น การเพิ่มคำปรากฏร่วมที่เจ้าของภาษาใช้กันอย่างกว้างขวางลงไปในตำราเรียน

นอกจากนี้ Terashima (2016) ได้ทำการศึกษาการเลือกใช้คำปรากฏร่วมของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นในประเทศญี่ปุ่นที่เป็นชาวต่างชาติ ได้แก่ ผู้เรียนชาวไทย เวียดนาม อินโดนีเซีย สหรัฐอเมริกา ศรีลังกา อุซเบกิสถาน บังกลาเทศ ฟิลิปปินส์และพม่า ระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นของผู้เข้าร่วมการวิจัยอยู่ระดับกลาง - สูง โดยแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมวิจัยออกเป็น 2 กลุ่มโดยแต่ละระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น หลังจากนั้นให้ทำ

แบบทดสอบคำปรากฏร่วมแบบเติมคำโดยจะเว้นช่องว่างไว้ตรงคำกริยาและให้ผู้เข้าร่วมวิจัยเลือกใช้ค

วิจัย 2 แบบคือ แต่ละกลุ่มจะทำการทดสอบ 2 ครั้ง ครั้งแรกให้กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ใช้พจนานุกรม 日英のバイリンガル辞書 (Jisho) และ Japanese Learner's Dictionary (JL) ซึ่งเป็นพจนานุกรมที่มหาวิทยาลัย Tsukuba คิดค้นขึ้น (DIC 法) ครั้งที่ 2 จะใช้พจนานุกรม 2 เล่มที่กล่าวข้างต้นรวมกับการใช้เครื่องมือรวบรวมคำศัพท์ (Lexical profiling tool) โดยการใช้ corpus(NINJAL - LWP for TWC) ประกอบ (DIC-LP 法) โดยผลการวิจัยพบว่า คะแนนค่าเฉลี่ยของแบบทดสอบที่ใช้วิธี DIC 法 ของทั้งสองกลุ่มอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าวิธี DIC-LP 法 โดยค่าเฉลี่ยของกลุ่ม 1 และ 2 ที่ใช้วิธี DIC 法อยู่ที่ 25.73 แต่ค่าเฉลี่ยของวิธี DIC-LP 法ของทั้ง 2 กลุ่มอยู่ที่ 42.605 จากคะแนนเต็ม 80 คะแนนแสดงให้เห็นว่าการใช้วิธี DIC-LP 法ช่วยให้ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นตรวจทานความหมายจำนวนของคำศัพท์จากรายการคำปรากฏร่วมใน NINJAL-LWP for TWC (NLT) จากผลของงานวิจัยทำให้เห็นว่า การใช้พจนานุกรมค้นหาเพียงอย่างเดียวซึ่งอาจจะทำให้พบปัญหาจากการที่ความหมายคำศัพท์ที่แสดงหรือรายละเอียดที่อธิบายความหมายของคำศัพท์ไม่เพียงพอ นอกจากนี้ จากจำนวนประโยคตัวอย่างที่มีมากเกินไปในพจนานุกรม การใช้ NINJAL-LWP for TWC (NLT) ช่วยค้นหาอีกทางจะทำให้เป็นประโยชน์ต่อการเลือกคำศัพท์ได้

งานวิจัยของ Ryuu (2017) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการใช้คำปรากฏร่วม

ที่มีคำนามและคำกริยาเกิดคู่กัน 「名詞＋動詞」 กับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนผ่านการวิเคราะห์ด้วย YNU 書き言葉コーパス ซึ่งเป็นคลังคำศัพท์ภาษาเขียนที่รวบรวมมาจกชิ้นงานของนักศึกษาชาวญี่ปุ่น 30 คน ของมหาวิทยาลัยโยโกฮาม่า และผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวจีนและเกาหลีชาติละ 30 คน โดยการแบ่งความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นของผู้เข้าร่วมวิจัยที่มีภาษาเกาหลีและภาษาจีนเป็นภาษาแม่ออกเป็น 3 กลุ่ม เป็นระดับล่าง, ระดับกลาง และระดับสูง เกณฑ์ในการประเมินเรียงความของผู้เข้าร่วมพิจารณาจาก 1) ความสมบูรณ์ของชิ้นงาน 2) ความละเอียดและความถูกต้องของชิ้นงาน 3) การอ่านง่าย และ 4) รูปแบบและรูปแบบประโยคที่เหมาะสมสมมติฐานของงานวิจัยชิ้นนี้คือ 1) ความถี่ของการใช้คำปรากฏร่วมแตกต่างกันไปตามระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น 2) จำนวนคำผิดของคำปรากฏร่วมแตกต่างกันไปตามระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น

ผู้วิจัยงานชิ้นนี้วิเคราะห์ข้อมูลจากการนับจำนวนคำที่ถูกใช้และจำนวนคำผิดจกเรียงความที่แก้ไขเรียบร้อยแล้ว คำปรากฏร่วมที่ดึงออกมาใช้วิเคราะห์เป็นคู่คำนามและคำกริยาที่มี 3 รูปแบบคือ 名詞を動詞、名詞が動詞 และ 名詞に動詞 ไม่รวมคำกริยาผสม 複合動詞 และคำกริยาภาษาจีน 漢語動詞 และเป็นคำปรากฏร่วมแบบอิสระ 自由結合 มีการใช้โปรแกรม 茶まめ version 2.0 for Windows & unidic-mecab 2.1.2 เพื่อตรวจสอบหน่วยคำ หลังจากวิเคราะห์หน่วยคำแล้วจึงนำข้อมูลบันทึกลงโปรแกรม Excel นอกจากนี้ ได้ใช้พจนานุกรม スーパー大辞林 3.0, 新聞解国語辞典第六

版和大辞泉 (CD-ROM 版、第1版) สำหรับตรวจสอบความหมายดั้งเดิม (ความหมายปรากฏเป็นลำดับแรก) ด้วยซึ่งผลวิจัยพบว่า ความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา ยิ่งสูงเท่าไร การใช้คำปรากฏร่วมก็จะมีเพิ่มขึ้น ในส่วนของการใช้คำปรากฏร่วมผิคนั้น ผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นอยู่ในระดับสูง จะพบการใช้คำปรากฏร่วมผิคน้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ แสดงให้เห็นว่าความถี่ในการใช้คำปรากฏร่วม และใช้อย่างถูกต้องมีความสัมพันธ์กับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น

จากการศึกษางานวิจัยทางด้านคำปรากฏร่วมที่ใช้คลังข้อมูลภาษาประยุกต์เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์นั้น จะเป็นการศึกษาโครงสร้างคำปรากฏร่วมและความถี่ของคำปรากฏร่วมในแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ ตำราเรียน รวมถึงงานวิจัยที่เปรียบเทียบความถี่ของคำปรากฏร่วมในแต่ละคลังข้อมูลภาษา เพื่อวิเคราะห์ลักษณะของคลังข้อมูลภาษา แต่ละแหล่งว่ามีข้อมูลคำศัพท์ที่บรรจุอยู่แบบใด ดึงคำศัพท์เข้ามาทำเป็นคลังข้อมูลจากแหล่งไหน นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยด้านคำปรากฏร่วมที่ใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น โดยวิเคราะห์ถึงการใช้คำปรากฏร่วมของผู้เรียน เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขการใช้คำปรากฏร่วมที่ผิดพลาด พร้อมสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของคำปรากฏร่วมแก่ผู้เรียน ซึ่งในประเทศไทย ยังพบงานวิจัยในลักษณะดังกล่าวนี้ไม่มากนัก

4. ประโยชน์จากการใช้คลังข้อมูลภาษาสำหรับการวิจัยคำปรากฏร่วมภาษาญี่ปุ่น

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำปรากฏร่วมที่ใช้ข้อมูลจากคลังข้อมูลภาษาที่รวบรวมไว้ข้างต้น ทำให้ทราบว่าคลังข้อมูลภาษาที่นำมาใช้ประกอบการวิจัยคำปรากฏร่วม มีอยู่หลายประเภท เช่น BCCWJ, JpTenTen, JTC หรือ NINJAL –LWP for TWC โดยแต่ละประเภทก็มีการรวบรวมคำศัพท์จากแหล่งที่มาแตกต่างกันจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ศึกษาควรทราบถึงแหล่งที่มาหรือข้อมูลคำศัพท์จากคลังข้อมูลภาษาเหล่านั้นก่อนเพื่อความสะดวกคล่องกับสิ่งที่ต้องการศึกษา เช่น กรณีที่ต้องการศึกษาถึงคำปรากฏร่วมจากเว็บไซต์ขายสินค้าออนไลน์ คลังข้อมูลภาษา JpTenTen จะเหมาะสมสำหรับการใช้ในการวิจัยมากกว่าคลังข้อมูลภาษาอื่น เพราะแหล่งของคำศัพท์มาจากการรวบรวมผ่านทางเว็บไซต์ขายสินค้าออนไลน์โดยตรง หรือถ้าตรงการศึกษาคำปรากฏร่วมของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นในด้านการเขียน คลังข้อมูลภาษา BCCWJ จะเหมาะสมที่สุดเนื่องจากเป็นคลังข้อมูลภาษาที่รวบรวมภาษาเขียนจากแหล่งที่หลากหลาย เช่น นิตยสาร หนังสือพิมพ์ กระดานข่าวออนไลน์หรือตำราเรียนเช่นตำราเรียนกฎหมายออนไลน์โดยรวบรวมภาษาเขียนไว้ถึง 104.3 ล้านคำ

นอกจากนี้ จากงานวิจัย แบ็คเฮาส์ (Backhouse, 2006) พบว่า โครงสร้างของคำปรากฏร่วมภาษาญี่ปุ่นนั้นมีถึง 8 ประเภท ผู้ศึกษาควรกำหนดโครงสร้างของคำปรากฏร่วมว่า ต้องการศึกษาคำปรากฏร่วมใดก่อนการกำหนดโครงสร้างที่ชัดเจน จะช่วยให้ผู้ศึกษาสะดวกในการสืบค้นคำปรากฏร่วมจากคลังข้อมูลภาษาได้ง่ายขึ้น เช่น งานวิจัยของ Lee (2014) ได้กำหนดโครงสร้างคำปรากฏร่วมที่จะศึกษา คือ คำนาม+คำช่วยを+คำกริยา

โดยเหตุผลที่กำหนดโครงสร้างนี้เนื่องจากเป็นโครงสร้างที่พบมากที่สุดจากคำปรากฏร่วมภาษาญี่ปุ่นทั้งหมด นอกจากนี้ คลังข้อมูลภาษาบางแหล่งสามารถให้ผู้ศึกษาเลือกหาคำปรากฏร่วมตามโครงสร้างที่ต้องการได้อย่างไม่ยุ่งยาก เช่น คลังข้อมูลภาษา NINJAL –LWP for TWC ซึ่งเป็นคลังข้อมูลภาษาจากเว็บไซต์ญี่ปุ่นที่รวบรวมคำศัพท์ไว้ถึง 1.1 พันล้านคำนั้น มีการแบ่งประเภทโครงสร้างคำปรากฏร่วมไว้เพื่อสะดวกในการค้นหา โดยผู้ศึกษากรอกคำที่เป็นคำหลักลงในส่วนค้นหา ก็จะปรากฏโครงสร้างคำปรากฏร่วมที่มีคำหลักนั้นผสมอยู่ กล่าวคือ ถ้าต้องการศึกษาความถี่ของคำปรากฏร่วมที่ปรากฏร่วมกับคำว่า 頭 ที่แปลว่า “ศีรษะ” โดยกำหนดให้คำนี้เป็นคำหลักในโครงสร้างคำปรากฏร่วม หลังจากที่ได้ใส่คำดังกล่าวในช่องกรอกคำศัพท์ จะปรากฏคำหลักพร้อมกับคำช่วยที่ตามหลังและจำนวนความถี่ที่ปรากฏ เช่น 頭を～ ปรากฏความถี่อยู่ที่ 37,463 頭に～ ปรากฏความถี่อยู่ที่ 32,030 ถ้าผู้วิจัยต้องการศึกษาโครงสร้าง 頭 + に + คำกริยา ก็สามารถเลือกกรอกโครงสร้างนี้ซ้ำได้ โดยผลที่ได้จะปรากฏคำกริยาที่อยู่ในโครงสร้างนี้และความถี่ว่าคำกริยาไหนมีความถี่จำนวนเท่าใดโดยไล่จากสูงที่สุดถึงต่ำสุดจากโครงสร้างที่ต้องการศึกษา รวมถึงแหล่งที่มาที่แสดงรายละเอียดว่าคลังข้อมูลภาษาได้รวบรวมคำปรากฏร่วมโครงสร้างนี้จากแหล่งใด เช่น หลังจากที่ได้กรอกโครงสร้าง 頭に～ แล้ว จะพบว่า 頭に入る (จำกัด) นั้น คือ คำปรากฏความถี่ที่มีความถี่สูงสุดอยู่ที่ 3,363 จากโครงสร้าง 頭 + に + คำกริยา

เนื่องจากภาษาญี่ปุ่นบางคำนั้นเกิดจากการผสมกันระหว่างคำนามกับคำนาม คำกริยา

กับคำกริยา กริยารูปถูกกระทำ กริยารูปให้กระทำ หรือคำที่ถูกเปลี่ยนให้เป็นรูปสุภาพ (美化語) จนบางครั้งอาจเกิดการสับสนว่าคำตัวไหนคือคำหลัก การใช้โปรแกรมมาช่วยหาหน่วยคำของคำศัพท์นั้น ๆ ก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งของผู้ศึกษาคำปรากฏร่วม เช่นงานวิจัยของ Ryuu (2017) ที่ใช้โปรแกรม 茶まめ version 2.0 for Windows & unidic-mecab 2.1.2 มาช่วยในการวิเคราะห์หน่วยคำ ในกรณีที่ผู้ศึกษามีความเชี่ยวชาญด้านภาษาญี่ปุ่นและสามารถแยกหน่วยคำได้เอง ก็คงไม่มีปัญหาใด ๆ แต่ในกรณีที่ต้องการเพิ่มความถูกต้องในการแยกหน่วยคำของคำที่จะศึกษาโดยใช้โปรแกรمدังกล่าว ผู้ศึกษาก็จำเป็นต้องเรียนรู้การใช้โปรแกรมให้คล่องเสียก่อนรวมถึงควรตรวจสอบก่อนด้วยว่าโปรแกรมนั้นเป็นรุ่นล่าสุดแล้วหรือไม่

การศึกษาด้านคำปรากฏร่วมนั้นคลังข้อมูลภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษาญี่ปุ่น เนื่องจากเป็นข้อมูลที่ผู้ศึกษาเข้าถึงได้ง่ายผ่านโปรแกรมหรือเว็บไซต์ คลังข้อมูลภาษานั้น ๆ แต่พจนานุกรมก็เป็นเครื่องมือสำคัญที่สามารถให้ผู้ศึกษาคำปรากฏร่วมใช้ตรวจสอบความถูกต้องอีกทางหนึ่ง ซึ่งในปัจจุบันมีพจนานุกรมที่รวบรวมคำปรากฏร่วมอยู่หลายสำนักพิมพ์ เช่น 知っておきたい日本語コロケーション辞典 หรือ 研究社日本語コロケーション辞典 ผู้ศึกษาคำปรากฏร่วมควรเตรียมพจนานุกรมลักษณะนี้ไว้เพื่อการตรวจสอบความถูกต้องของการใช้คำปรากฏรวมอีกรอบ เนื่องจากคำบางคำอาจจะปรากฏความหมายหรือการใช้คำที่ใดที่หนึ่งจนเกิดปัญหาในการศึกษาได้

สรุปและข้อเสนอแนะ

คำปรากฏรวม คือ คำ 2 คำขึ้นไปที่มาประกอบกันโดยจะปรากฏด้วยกันเสมอ จำแนกได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ การเชื่อมคำหรือการประสมคำอิสระ คำปรากฏรวมหรือคำปรากฏรวมจำกัด และสำนวนหรือคำปรากฏรวมคงที่ โครงสร้างของคำปรากฏรวมภาษาญี่ปุ่นนั้นแบ่งได้เป็น 8 ประเภท คือ 1) คำนาม + คำกริยา 2) คำนาม + คำคุณศัพท์ 3) คำคุณศัพท์ (ส่วนขยาย) + คำนาม 4) คำกริยา / คำกริยวลี (ส่วนขยาย) + คำนาม 5) คำนาม (ส่วนขยาย) + คำนาม 6) คำวิเศษณ์ (ส่วนขยาย) + คำกริยา 7) คำคุณศัพท์ (ส่วนขยาย) + คำกริยา และ 8) คำวิเศษณ์ (ส่วนขยาย) + คำคุณศัพท์ ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปรากฏรวมนี้ ผู้วิจัยจะใช้คลังข้อมูลภาษาญี่ปุ่นเป็นเครื่องมือช่วยในการวิเคราะห์ความถูกต้องของการใช้ภาษา นอกจากนี้มีการใช้โปรแกรมบางประเภทช่วยในการหาหน่วยคำ รวมถึงใช้พจนานุกรมคำปรากฏรวมในการตรวจสอบความถูกต้องอีกทาง

การใช้คลังข้อมูลภาษามาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนหรือการวิจัยนั้นเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่เป็นประโยชน์ เนื่องจากสามารถเรียนรู้ถึงการใช้ภาษาญี่ปุ่นในบริบทที่หลากหลายตามประเภทของคลังข้อมูลภาษา นอกจากนี้คลังข้อมูลภาษาจะมีการอัปเดตอยู่เป็นประจำ ทำให้สามารถเรียนรู้คำปรากฏรวมใหม่ ๆ ได้เสมอ สำหรับการวิจัย คลังข้อมูลภาษาเปรียบเสมือนตัวช่วยในการตรวจสอบความถูกต้องของคำจากกลุ่มตัวอย่าง ทำให้ทราบถึงความถี่ของการใช้คำปรากฏรวมที่เจ้าของภาษาว่าส่วนใหญ่ใช้ลักษณะใด ซึ่งการเรียนการสอนโดยนำ

คำปรากฏรวมและคลังข้อมูลภาษามาประยุกต์ใช้ช่วยให้ผู้เรียนเพิ่มวิธีการจำศัพท์ในรูปแบบอื่นที่ไม่ใช่การจำศัพท์เป็นคำ ๆ เหมือนวิธีเก่า ๆ กล่าวคือ เนื่องจากคำปรากฏรวมมีลักษณะเป็นกลุ่มคำ โดยคำแต่ละคำที่มาประกอบกันนั้นบางคำไม่สามารถแปลแยกออกจากกันเพราะจะทำให้ความหมายผิดเพี้ยนโดยเฉพาะคำปรากฏรวมที่เป็นสำนวน 「慣用句」 นอกจากนี้การนำคลังข้อมูลภาษามาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นเป็นสิ่งที่เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอย่างมาก เพราะช่วยสร้างความเข้าใจถึงลักษณะการใช้ภาษาญี่ปุ่นที่เจ้าของภาษาส่วนใหญ่ใช้กันอยู่ จึงทำให้เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในการเสริมทักษะทั้งฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างเป็นธรรมชาติ

บทความนี้กล่าวถึงลักษณะคำปรากฏรวมของภาษาญี่ปุ่นในด้านความหมาย โครงสร้างของคำปรากฏรวมภาษาญี่ปุ่น รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำปรากฏรวมที่ใช้ข้อมูลจากคลังข้อมูลภาษาและข้อจำกัดในการใช้คลังข้อมูลภาษาสำหรับการวิจัยคำปรากฏรวมภาษาญี่ปุ่นโดยผู้ศึกษาภาษาญี่ปุ่นสามารถแยกแยะลักษณะคำปรากฏรวมแต่ละประเภทได้รวมถึงเข้าใจโครงสร้างของกลุ่มคำเหล่านี้ อนึ่ง ยังมีคำปรากฏรวมอีกประเภทที่มีลักษณะเป็นคำปรากฏรวมเชิงไวยากรณ์ 「文法コケーション」 ที่ยังไม่ปรากฏในงานวิจัยของประเทศไทย เช่น *するつもりです、立たたま、考えてみる* (Nakamata, 2014) จึงคิดว่าคำปรากฏรวมเชิงไวยากรณ์นี้ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อนำมาใช้ต่อการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในอนาคตต่อไป

REFERENCES

- Anthony E BACKHOUSE (2006). **Collocations as units for vocabulary acquisition**. Journal of International Student Center, Hokkaido University, 10, 125-134.
- Hunston, S. (2002). **Corpora in applied linguistics**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Kindaichi Hideho (2006). **Japanese Collocation Dictionary**. Tokyo: Gakken Holding Co., Ltd.
- Kunihiro Tetsuya (1985). **Idiomatic Theory**. Journal of Japanese Linguistics, 4 (1), 4-14
- _____ (2007). **Collocation**. The research of Encyclopedia of Japanese Linguistics. Tokyo: Meiji Publishing Company. 171-172.
- Lee Wenpin (2014). **Collocation Research Based on Corpora Collected from Japanese Textbooks in China and Japanese Native Speakers**. Journal of Japanese – Language Education, 157, 63-77.
- LIU Ruili (2017). **The Relationship between the Use of Noun-Verb Collocations by Japanese Language Learners and Their Japanese Proficiency: An Analysis of YNU Written Language Corpus**. Journal of Japanese – Language Education, 166, 62-75.
- Miyoshi Yuko (2007). **An experimental study of the effects of teaching words in collocations**. Journal of Japanese – Language Education, 134, 80-89.
- Nakamata Naoki (2014). **Grammatical Collocation Handbook for Japanese education**. Tokyo. Kurosio Publishers.
- Office of the Royal Society. (2011) **Thai dictionary of Office of the Royal Society 2011**. Bangkok: Office of the Royal Society.
- Srdanovic Irena (2013). **Description of Adjective-Noun Collocations Based on Large-Scale Corpora: Towards a Dictionary for Japanese Language Learners**. NINJAL Research Papers, 6, 135-161.
- Terajima Hiromichi (2016). **A Study of Collocation Selection in Japanese Language Learners: Based on a Comparison between the DIC Method and the DIC-LP Method**. Journal of Japanese – Language Education, 163, 79-91.